

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA

Član 1.

U Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Službeni glasnik RS”, br. 113/17, 91/19, 153/20, 92/23 i 94/24), u članu 3. stav 1. tačka 16) menja se i glasi:

„16) digitalna imovina, virtuelna valuta, digitalni token, transakcija s digitalnom imovinom, izdavanje digitalne imovine i izdavalac digitalne imovine imaju značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje digitalna imovina;”.

Posle tačke 16) dodaju se tač. 16a) do 16d), koje glase:

„16a) adresa digitalne imovine označava jedinstvenu oznaku (eng. *identifier*) virtuelnog mesta koje sadrži podatke o određenoj digitalnoj imovini, uključujući adresu sa samostalnim hostingom (eng. *self-hosted address*);

16b) adresa sa samostalnim hostingom (eng. *self-hosted address*) je adresa decentralizovane baze podataka (eng. *distributed ledger address*) koja nije povezana ni sa jednim od sledećeg:

(1) pružaocem usluga povezanih s digitalnom imovinom,

(2) licem koje nema sedište u Republici Srbiji, a pruža usluge slične uslugama pružaoca usluga povezanih s digitalnom imovinom;

16v) adresa decentralizovane baze podataka (eng. *distributed ledger address*) označava alfanumeričku oznaku kojom se na mreži koja upotrebljava tehnologiju decentralizovane baze podataka (eng. *distributed ledger technology*) ili sličnu tehnologiju označava adresa na koju se digitalna imovina može slati ili primati;

16g) tehnologija decentralizovane baze podataka (eng. *distributed ledger technology* ili *DLT*) označava tehnologiju koja omogućava funkcionisanje i upotrebu decentralizovanih baza podataka;

16d) posrednik u pružanju usluga povezanih s digitalnom imovinom označava pružaoca usluga povezanih s digitalnom imovinom koji nije pružalac usluga povezanih s digitalnom imovinom inicijatora ili korisnika transakcije i koji prima i prenosi digitalnu imovinu u ime pružaoca usluga povezanih s digitalnom imovinom inicijatora ili korisnika transakcije ili drugog posrednika u pružanju usluga povezanih s digitalnom imovinom;”.

Tačka 32) menja se i glasi:

„32) zbirni prenos (eng. *batch file transfer*) je skup više pojedinačnih prenosa novčanih sredstava grupisanih radi njihovog zajedničkog prenosa, uključujući i skup pojedinačnih prenosa digitalne imovine grupisanih radi njihovog zajedničkog prenosa;”.

Posle tačke 44) dodaje se tačka 44a), koja glasi:

„44a) finansijska institucija označava obveznika iz člana 4. stav 1. tač. 1) - 7), tač. 10) i 11) i tač. 13), 16), 17) i 18) ovog zakona, uključujući njene ogranke, ako je to dozvoljeno posebnim zakonom kojim se uređuje poslovanje te institucije, bez obzira na to da li je sedište u Republici Srbiji, Evropskoj uniji ili trećoj državi;”.

U tački 46) tačka na kraju zamenjuje se tačkom i zapetom.

Dodaju se tač. 47) i 48), koje glase:

„47) identifikaciona oznaka pravnog lica je jedinstvena kombinacija slova i brojeva, koja je zasnovana na standardu ISO 17442 Međunarodne organizacije za standardizaciju i koja je u skladu s tim standardom dodeljena određenom pravnom licu kao posebna oznaka tog lica.

48) samoregulatorno telo je telo koje zastupa pripadnike jedne profesije i ima ulogu u njihovom regulisanju, u obavljanju određenih funkcija nadzora ili praćenja i u obezbeđivanju poštovanja pravila koja se na njih odnose.”.

Član 2.

U članu 4. stav 1. tačka 18) tačka na kraju zamenjuje se tačkom i zapetom.

Dodaje se tačka 19), koja glasi:

„19) pravna lica, privredna društva, preduzetnici i fizička lica koja na osnovu zakonskih ovlašćenja obavljaju delatnost, odnosno poslove:

(1) pružanja usluga prilikom osnivanja pravnih lica i drugih privrednih društava, kao i poslovnih ili fiducijarnih usluga, ako je to u skladu sa odredbama posebnog zakona,

(2) upravljanja imovinom za treća lica,

(3) prometa ili posredovanja u prometu, uključujući organizovanje i sprovođenje licitacija umetničkih predmeta, dragocenih metala i dragog kamenja i proizvoda od dragocenih metala i dragog kamenja, ako se plaćanja vrše ili primaju u iznosu od 10.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom kursu Narodne banke Srbije na dan plaćanja ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija,

(4) skladištenja i čuvanja umetničkih predmeta ili prometa ili posredovanja u prometu umetničkim predmetima, kad se ti poslovi vrše u slobodnoj zoni, luci ili skladištu, ako se plaćanja vrše ili primaju u iznosu od 10.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom kursu Narodne banke Srbije na dan plaćanja ili više, bez obzira da li se radi o jednoj ili više povezanih transakcija.”.

Dodaju se st. 4. i 5, koji glase:

„Obveznici su i pružaoci usluga trastu ili privrednom društvu ako u Republici Srbiji, na osnovu ovlašćenja utvrđenim posebnim zakonom, obavljaju profesionalne aktivnosti, odnosno delatnost ili poslove, a nisu obuhvaćeni st. 1 - 3. ovog člana.

Pružaoци usluga trastu ili privrednom društvu obuhvataju, ako je to posebnim zakonom utvrđeno, svako lice koje u okviru svoje profesionalne aktivnosti, delatnosti ili poslova, pruža jednu ili više od sledećih usluga:

1) osnivanje privrednih društava ili drugih pravnih lica,

2) obavljanje funkcija ili imenovanje drugog lica da obavlja funkciju poverenika trasta ili sličnog subjekta stranog prava, funkciju direktora ili sekretara privrednog društva, partnera u društvu ili sličnog položaja u strukturi privrednih društava, drugih pravnih lica ili aranžmana,

3) pružanje usluga sedišta, poslovne adrese, ili druge adrese za korespondenciju i drugih povezanih usluga privrednom društvu ili drugom pravnom licu ili aranžmanu,

4) obavljanje funkcije ili omogućavanje drugom licu da obavlja funkciju poverenika fonda ili sličnog subjekta stranog prava koji prima, upravlja ili deli imovinu

za određenu namenu, osim društva za upravljanje investicionim, odnosno penzionim fondovima,

5) obavljanje funkcije ili postavljanje drugog lica da obavlja funkciju nominalnog akcionara u ime drugog lica, osim privrednog društva čije se akcije kotiraju na regulisanom tržištu koje podleže objavljivanju podataka u skladu sa pravom Evropske unije ili ekvivalentnim međunarodnim standardima,

6) obavljanje funkcije ili imenovanje drugog lica da upravlja trustom koji je osnovan izričito izjavom privrednim društvom, drugim pravnim licem ili aranžmanom.”.

Član 3.

U članu 6. stav 1. posle reči: „dužan da” dodaju se reči „u pismenoj formi”, a reči: „procenom rizika od pranja novca i finansiranja terorizma” zamenjuju se rečima: „procenom rizika od pranja novca, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje”.

Član 4.

U članu 7. posle stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„Odredba stava 2. ovog člana ne primenjuje se na obveznike iz člana 4. stav 1. tač. 9), 14) i 15) i st. 2. i 3. ovog zakona kad utvrđuju pravni položaj klijenta ili učestvuju u svojstvu stručnog savetnika u sudskom postupku ili u vezi sa sudskim postupkom.”.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Dodaje se stav 6, koji glasi:

„Stranka je dužna da obveznicima, kada preduzimaju radnje i mere iz ovog člana pruži i dostavi sve tačne, adekvatne i ažurne informacije potrebne za utvrđivanje i proveru identiteta stranke, zakonskog zastupnika i punomoćnika stranke i stvarnog vlasnika stranke.”.

Član 5.

U članu 11. stav 2. posle tačke 1) dodaje se tačka 1a), koja glasi:

„1a) identifikaciona oznaka pravnog lica ili, ako takve oznake nema, druga odgovarajuća jedinstvena identifikaciona oznaka platioca – u slučaju da je platilac ovu oznaku dostavio svom pružaocu platnih usluga, kao i da neophodno polje za unosenje te oznake postoji u formatu elektronske poruke;”.

U stavu 4. posle tačke 1) dodaje se tačka 1a), koja glasi:

„1a) identifikaciona oznaka pravnog lica ili, ako takve oznake nema, druga odgovarajuća jedinstvena identifikaciona oznaka primaoca plaćanja – u slučaju da je platilac ovu oznaku dostavio svom pružaocu platnih usluga, kao i da neophodno polje za unosenje te oznake postoji u formatu elektronske poruke;”.

Član 6.

U članu 12. stav 3. posle reči: „pružalac platnih usluga je dužan da” dodaju se reči: „bez uticaja na primenu odredaba čl. 44. i 45. Zakona o platnim uslugama kojima se uređuje izvršenje platne transakcije primaocu plaćanja”.

Član 7.

U članu 15a stav 2. posle tačke 1) dodaje se tačka 1a), koja glasi:

„1a) identifikaciona oznaka pravnog lica ili, ako takve oznake nema, druga odgovarajuća jedinstvena identifikaciona oznaka lica - u slučaju da je inicijator

transakcije s digitalnom imovinom ovu oznaku dostavio svom pružaocu usluga povezanih s digitalnom imovinom, kao i da neophodno polje za unošenje te oznake postoji u formatu elektronske poruke;”.

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Ako nije pribavljen podatak o adresi prebivališta ili boravišta, odnosno sedišta inicijatora transakcije, prikuplja se jedan od sledećih podataka:

- 1) nacionalni identifikacioni broj (npr. jedinstveni matični broj građana ili matični broj za pravna lica);
- 2) broj ličnog dokumenta, datum i mesto rođenja, ili jedinstvena identifikaciona oznaka.”.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Posle dosadašnjeg stava 4, koji postaje stav 5, dodaje se novi stav 6, koji glasi:

„U slučaju zbirnog prenosa digitalne imovine od jednog inicijatora, na pojedinačne prenose koji su grupisani ne primenjuje se stav 2. ovog člana, pod uslovom da su u zbirnom prenosu sadržani podaci iz st. 2. i 3. ovog člana, da su ti podaci provereni u skladu sa st. 9. i 10. ovog člana i da pojedinačni prenos sadrže adresu digitalne imovine koja se koristi za izvršenje transakcije s digitalnom imovinom, odnosno odgovarajuću jedinstvenu oznaku transakcije s digitalnom imovinom.”.

Dosadašnji st. 5. do 9. postaju st. 7. do 11.

Posle dosadašnjeg stava 9, koji postaje stav 11, dodaje se novi stav 12, koji glasi:

„U skladu s članom 15v ovog zakona, pružalac usluga povezanih s digitalnom imovinom korisnika transakcije dužan je da svojim unutrašnjim aktima utvrdi kada će vratiti prenesenu digitalnu imovinu ako mu ne budu dostavljeni tačni i potpuni podaci iz ovog člana.”.

Dosadašnji stav 10. postaje stav 13.

Posle dosadašnjeg stava 10, koji postaje stav 13, dodaje se stav 14, koji glasi:

„Odredbe čl. 15a do 15v shodno se primenjuju i na posrednika u pružanju usluga povezanih s digitalnom imovinom.”.

Član 8.

U članu 21. dodaje se stav 9, koji glasi:

„Zastupnik trasta ili drugog lica stranog prava dužan je prilikom utvrđivanja i provere identiteta obavesti obveznika da postupa u tom svojstvu, kao i da dostavi podatke iz stava 2. ovog člana.”.

Član 9.

U članu 25. dodaje se stav 8, koji glasi:

„Ukoliko prilikom sprovođenja radnji i mera iz ovog člana obveznik utvrdi da se podaci o stvarnom vlasniku stranke ne slažu sa podacima stvarnog vlasnika stranke evidentiranim u Centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika, na dalji postupak primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje Centralna evidencija stvarnih vlasnika u delu koji se odnosi na postupak usklađivanja podataka o stvarnom vlasniku.”.

Član 10.

U članu 30. dodaje se stav 6, koji glasi:

„Odredbe ovog člana i čl. 31 - 33. ovog zakona ne primenjuju se kada se poveravanje vrši na osnovu ugovora o poveravanju ili zastupanju kada se pružalac usluge ili zastupnik smatra delom obveznika.”.

Član 11.

U članu 35. dodaje se stav 3, koji glasi:

„Ministar, na predlog Uprave, bliže uređuje način i razloge na osnovu kojih obveznik svrstava stranku, poslovni odnos, uslugu koju pruža u okviru svoje delatnosti ili transakciju u kategoriju visokog rizika od pranja novca, finansiranja terorizma ili finansiranja širenja oružja za masovno uništenje, u skladu sa rezultatima Procene rizika od pranja novca, Procene rizika od finansiranja terorizma i Procene rizika od finansiranja širenja oružja za masovno uništenje, a na osnovu kojih preduzima pojačane radnje i mere.”.

Član 12.

U članu 38. dodaje se stav 5, koji glasi:

„Međunarodna organizacija koja vrši misiju u Republici Srbiji dužna je da objavi i ažurira listu istaknutih javnih funkcionera u toj međunarodnoj organizaciji, u skladu sa članom 3. tačka 26) ovog zakona, a tu listu dostavlja odmah po objavi i ažuriranju i Upravi.”.

Član 13.

U članu 41. posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„U vezi sa uspostavljenim poslovnim odnosom sa strankama iz stava 1. ovog člana, obveznik je dužan da sprovodi pojačano praćenje poslovnog odnosa i transakcija koje vrši stranka na način što će:

- 1) povećati broj i učestalost izvršenih kontrola i odabrati obrasce ili načine izvršenja transakcija koje je potrebno dodatno ispitati;
- 2) obezbediti učestalije izveštavanje ovlašćenog lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma o transakcijama;
- 3) ograničiti poslovne odnose ili transakcije sa tim strankama.”.

U dosadašnjem stavu 3, koji postaje stav 4, posle tačke 4) dodaju se tač. 4a) i 4b), koje glase:

„4a) povećati broj postupaka kontrole, odnosno nadzora, ili zahteve koji se odnose na spoljnu reviziju ogranaka i podređenih društava u državi u toj državi;

4b) zahtevati dodatnu ili pojačanu spoljnu reviziju za finansijske grupe u vezi s bilo kojim njenim ogrankom ili podređenim društvom u toj državi;”.

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 5. i 6.

Član 14.

U članu 47. posle stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„Društvo za reviziju i samostalni revizor, preduzetnici i pravna lica koja se bave pružanjem računovodstvenih usluga i poreski savetnici nisu dužni da postupaju u skladu sa odredbama ovog člana u vezi sa podatkom koji dobiju od stranke ili o stranci pri utvrđivanju njenog pravnog položaja ili njenom učešću u svojstvu stručnog savetnika u sudskom postupku ili u vezi sa sudskim postupkom bez obzira da li je taj podatak pribavljen pre, u toku ili nakon sudskog postupka.”.

Dosadašnji st. 5 - 7. postaju st. 6 - 8.

Član 15.

U članu 53. dodaje se stav 4, koji glasi:

„Ako fizičko lice koje je obveznik iz člana 4. ovog zakona obavlja profesionalnu aktivnost, odnosno delatnost ili poslove kao zaposleni u okviru pravnog lica, obaveze iz ovog člana i člana 5. stav 2. tačka 4) ovog zakona se pre svega odnose na to pravno lice, a ne na fizičko lice iz člana 4. ovog zakona koje je zaposleno kod tog pravnog lica.”.

Član 16.

U članu 54. st. 1. i 2. reči: „pranja novca i finansiranja terorizma” zamenjuju se rečima: „pranja novca, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje”.

Član 17.

U članu 71. stav 2. menja se i glasi:

„Radi obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana i za potrebe izrade procene rizika iz člana 70. stav 2. ovog zakona, Uprava vodi sledeće evidencije i podatke:

- 1) o licima i transakcijama iz člana 47. ovog zakona;
- 2) o izdatim nalogima za privremeno obustavljanje izvršenja transakcije iz čl. 75. i 82. ovog zakona;
- 3) o izdatim nalogima za praćenje finansijskog poslovanja stranke iz člana 76. ovog zakona;
- 4) o primljenim inicijativama iz člana 77. ovog zakona;
- 5) o podacima prosleđenim nadležnim državnim organima u skladu sa članom 78. ovog zakona;
- 6) o podacima primljenim i dostavljenim u skladu sa čl. 80. i 81. ovog zakona;
- 7) o podacima o prekršajima, privrednim prestupima i krivičnim delima koja se odnose na pranje novca i finansiranje terorizma;
- 8) o broju posrednih i neposrednih nadzora izvršenih kod obveznika i broju utvrđenih nepravilnosti, odnosno o nedostacima, nezaklonostima i izrečenim merama u nadzoru iz člana 104. ovog zakona;
- 9) o obaveštenjima iz člana 112. ovog zakona;
- 10) o veličini i značaju različitih sektora u kojima obveznici posluju, uključujući podatke o broju fizičkih i pravnih lica u ovim sektorima i ekonomskom značaju svakog sektora;
- 11) o broju i procentu prijava koje su dovele do dalje istrage, zajedno sa godišnjim izveštajem za obveznike o korisnosti njihovih prijava i daljim aktivnostima koje su preduzete na osnovu tih prijava;
- 12) o broju zahteva za pribavljanje podataka, informacija ili dokumentacije koji su upućeni nadležnim organima stranih država, odnosno koji su primljeni od nadležnih organa stranih država, zajedno sa brojem tih zahteva koji su odbijeni ili na koje je delimično ili u potpunosti odgovoreno;
- 13) o ljudskim resursima opredeljenim kod organa iz člana 104. ovog zakona za potrebe nadzora nad primenom odredaba ovog zakona, kao i podatke o ljudskim

resursima opredeljenim kod Uprave za potrebe sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa ovim zakonom.”.

Član 18.

U članu 73. posle stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„Pod uslovima iz člana 47. stav 5. ovog zakona društvo za reviziju i samostalni revizor, preduzetnici i pravna lica koja se bave pružanjem računovodstvenih usluga nisu dužna da dostave podatke, informacije i dokumentaciju na zahtev Uprave iz ovog člana. U tom slučaju dužni su da Upravu bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, pismeno obaveste o razlozima zbog kojih nisu postupili u skladu sa zahtevom Uprave.”.

Dosadašnji st. 5 - 7. postaju st. 6 - 8.

Član 19.

U članu 75. st. 1. i 6. reči: „pranju novca ili finansiranju terorizma” zamenjuju se rečima: „pranju novca, finansiranju terorizma ili prethodnom krivičnom delu”.

Član 20.

U članu 77. posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Uprava nije dužna da odgovori na zahtev državnog organa iz stava 2. ovog člana ako postoje objektivni razlozi za pretpostavku da bi dostavljanje takvih podataka i informacija negativno uticalo na tekuće istrage ili analize, ili ako bi, u izuzetnim okolnostima, obelodanjivanje informacija i podataka bilo očigledno nesrazmerno legitimnim interesima fizičkog ili pravnog lica ili bez značaja za svrhe za koje je zatraženo.”.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Dosadašnji stav 4, koji postaje stav 5. menja se i glasi:

„Uprava je dužna da u slučaju iz st. 3. i 4. ovog člana pismenim putem obavesti podnosioca o razlozima zbog kojih nije pokrenula postupak na osnovu inicijative iz stava 1. ovog člana, odnosno odgovorila na zahtev iz stava 2. ovog člana.”.

Član 21.

Član 81. menja se i glasi:

„Član 81.

Podatke i informacije i dokumentaciju u vezi sa transakcijama ili licima i njihovim stvarnim vlasnicima za koje postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca, finansiranju terorizma ili prethodnom krivičnom delu, Uprava može da dostavi organima stranih država nadležnim za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranja terorizma na njihov pismeni i obrazloženi zahtev ili na svoju inicijativu.

Zahtev iz stava 1. ovog člana mora da sadrži sve relevantne činjenice, osnove sumnje da se radi o pranju novca, finansiranju terorizma ili prethodnom krivičnom delu, razloge podnošenja zahteva i svrhe u koje će se traženi podaci, informacije i dokumentacija koristiti.

Podatke o licima i transakcijama primljenim u skladu sa članom 47. stav 2. ovog zakona koji se odnose na državu članicu Evropske unije Uprava je dužna da bez odlaganja i besplatno dostavi nadležnom organu te države članice.

Prilikom davanja odgovora na zahtev nadležnog organa strane države Uprava je dužna da blagovremeno postupi u skladu sa svim ovlašćenjima kojima raspolaže za prijem i analizu podataka, informacija i dokumentacije.

Uprava može da odbije ispunjenje zahteva iz stava 1. ovog člana ili uskrati davanje saglasnosti za prosleđivanje iz stava 7. ovog člana ako:

- 1) bi dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije bilo nesrazmerno legitimnim interesima fizičkog ili pravnog lica ili Republike Srbije;
- 2) bi dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije ugrozilo ili moglo da ugrozi tok krivičnog postupka u Republici Srbiji;
- 3) dostavljanje podataka, informacija i dokumentacije nije u skladu sa osnovnim principima pravnog sistema Republike Srbije.

Uprava je dužna da o odbijanju zahteva ili uskraćivanju davanja saglasnosti za prosleđivanje pribavljenih podataka pismenim putem obavesti državni organ strane države koji je tražio podatke, informacije i dokumentaciju, kao i da u tom obaveštenju navede razloge odbijanja zahteva.

Uprava može da odredi uslove i ograničenja pod kojima organ strane države može koristiti podatke, informacije i dokumentaciju iz st. 1. i 3. ovog člana, a saglasnost Uprave za dalje prosleđivanje prikupljenih informacija drugom organu strane države vrši se blagovremeno i u najvećoj mogućoj meri.

Razmena podataka, informacija i dokumentacije iz ovog člana vrši se elektronskim putem, preko platforme Egmont grupe ili preko drugog sistema međunarodne komunikacije koji pruža isti ili veći nivo zaštite i poverljivosti podataka ili na drugi odgovarajući način u skladu sa međunarodnim sporazumom.

Na zaštitu podataka, informacija i dokumentacije koje se razmenjuju u skladu sa ovim članom primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Uprava je dužna da odredi najmanje jedno lice kao kontakt tačku za razmenu podataka, informacija i dokumentacije u skladu sa odredbama ovog člana.”.

Član 22.

U članu 82. stav 1. reči: „pranja novca i finansiranja terorizma” zamenjuju se rečima: „pranja novca, finansiranja terorizma ili prethodnog krivičnog dela”.

Član 23.

U članu 83. reči: „pranju novca ili finansiranje terorizma” zamenjuju se rečima: „pranju novca, finansiranje terorizma ili prethodnom krivičnom delu”.

Član 24.

U članu 90. stav 2. tačka 5) posle reči: „obveznika” dodaju se reči: „iz člana 4. stav 1. tač. 1) - 7), tač. 9) - 11), tač. 13) - 16) i 17) - 18) i st. 2. i 3. ovog zakona”.

Posle tačke 5) dodaje se tačka 6) koja glasi:

„6) kod razmene informacija između obveznika iz člana 4. stav 1. tač. 9), 14) i 15) i st. 2 i 3. ovog zakona i obveznika iz trećih zemalja koje propisuju obaveze ekvivalentne obavezama utvrđenim ovim zakonom, koji obavljaju profesionalne aktivnosti, bilo kao zaposleni ili ne, u okviru istog pravnog lica ili veće strukture kojoj to lice pripada i koja ima zajedničko vlasništvo, upravu ili kontrolu usklađenosti.”.

Član 25.

Član 93. menja se i glasi:

„Član 93.

Obveznik je dužan da preduzme neophodne mere kako bi zaštitio ovlašćeno lice i zaposlene koji sprovode odredbe ovog zakona od izloženosti pretnjama,

nasilnim ili represivnim radnjama ili bilo kojim drugim neprijateljskim radnjama, a naročito od nepovoljnih ili diskriminatornih radnji usmerenih na njihov fizički ili psihički integritet na radnom mestu.

Ovlašćeno lice i zaposleni prema kome je preduzeta bilo koja radnja iz stava 1. ovog člana zbog sprovođenja odredaba ovog zakona imaju pravo na sudsku zaštitu u skladu sa zakonom.”.

Član 26.

Član 95. menja se i glasi:

„Član 95.

Obveznik je dužan da podatke i dokumentaciju u vezi sa strankom, uspostavljenim poslovnim odnosom sa strankom, izvršenom analizom rizika i izvršenom transakcijom, pribavljene u skladu sa ovim zakonom, kao i dosije stranke, poslovnu korespondenciju i rezultate bilo koje analize koju je izvršio u vezi sa strankom čuva pet godina od dana okončanja poslovnog odnosa, izvršene transakcije, odnosno od poslednjeg pristupa sefu ili ulaska u igračnicu.

Obveznik je dužan da u roku iz stava 1. ovog člana čuva i video-zvučni zapis utvrđivanja i provere identiteta koji je nastao u postupku video-identifikacije u skladu sa propisom iz člana 18. stav 8, člana 19. stav 7. i člana 21. stav 7. ovog zakona.

Obveznik je dužan da podatke i dokumentaciju o ovlašćenom licu, zameniku ovlašćenog lica, stručnom osposobljavanju zaposlenih i izvršenim unutrašnjim kontrolama čuva pet godina od dana prestanka dužnosti ovlašćenog lica, izvršenog stručnog osposobljavanja ili izvršene unutrašnje kontrole.

Obveznik je dužan da sa podacima iz st. 1 - 3. ovog člana postupa u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, i dužan je da te podatke izbriše nakon isteka roka iz st. 1. i 3. ovog člana.

Izuzetno od stava 4. ovog člana, obveznik podatke iz tog stava može čuvati, odnosno na drugi način obrađivati nakon isteka roka iz st. 1. i 3. ovog člana, samo pod uslovom da se radi o podacima koje koriste nadležni državni organi u posebne svrhe u smislu zakona iz tog stava.

Produženje perioda čuvanja podataka iz stava 5. ovog člana vrši se na osnovu detaljne procene nadležnih organa o neophodnosti i proporcionalnosti takvog produženja i utvrđivanja da je takvo produženje opravdano u svrhe sprečavanja, otkrivanja ili istrage pranja novca ili finansiranja terorizma. Produženi period čuvanja ne sme da prelazi dodatnih pet godina.

Obveznik je dužan da čuva podatke iz ovog člana u skladu sa ovim zakonom i da ih za namene određene ovim zakonom dostavi uredno i bez odlaganja na zahtev organa nadležnog za vršenje nadzora iz člana 104. ovog zakona, Uprave ili drugog nadležnog organa, pri čemu je dužan da obezbedi da se ta dostava izvrši korišćenjem sigurnih načina komunikacije i tako da se obezbedi puna poverljivost zahteva nadležnog organa.”.

Član 27.

U članu 104. stav 2. menja se i glasi:

„Ako organ iz stava 1. ovog člana u vršenju nadzora utvrdi postojanje nepravilnosti ili nezakonitosti u primeni ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, ovlašćen je da preduzme jednu ili više od sledećih mera:

1) da objavi na svojoj prezentaciji javno obaveštenje kojim je određeno fizičko i/ili pravno lice kod kojeg je utvrđeno postojanje tih nepravilnosti ili nezakonitosti, kao i vrsta, odnosno priroda povreda zakona i/ili drugih propisa;

2) da zahteva da se prestane s takvim ponašanjem i uzdrži od njegovog ponavljanja, odnosno zahteva otklanjanje nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u roku koji sam odredi;

3) da podnese zahtev nadležnom organu za pokretanje odgovarajućeg postupka, uključujući krivični postupak, i o tome bez odlaganja obavesti Upravu;

4) da privremeno zabrani obavljanje funkcije licu koje je član organa upravljanja obveznika ili privremeno zabrani bilo kojem drugom fizičkom licu odgovornom za povredu da bude imenovan na tu funkciju ili vrši te funkcije kod obveznika;

5) da, u slučaju ozbiljnih, sistemskih ili ponavljajućih nezakonitosti ili nepravilnosti, izrekne novčanu kaznu kao upravnu meru do dvostruko većeg iznosa od iznosa koristi koja je ostvarena povredom ovog zakona, a ako se ta korist ne može utvrditi, u iznosu do 120 miliona dinara;

6) preduzme druge mere i radnje za koje je zakonom ovlašćen.”.

Posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4, koji glase:

„Izuzetno od stava 2. tačka 5) ovog člana, novčana kazna koja se izriče obvezniku koji je finansijska institucija može se utvrditi u iznosu do 600 miliona dinara ili u iznosu do 10% ukupnog prihoda tog obveznika ostvarenog u prethodnoj godini, odnosno 600 miliona dinara ako je taj obveznik fizičko lice.

Nadzor iz stava 1. ovog člana obuhvata i nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona u ograncima i poslovnim jedinicama obveznika u trećim državama, koji se vrši u saradnji sa nadležnim organima tih trećih država.”.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 5.

U dosadašnjem stavu 3, koji postaje stav 5, tačka na kraju rečenice zamenjuje se zapetom i dodaju se reči: „uključujući nalog obvezniku da ukine vršenje poslova u svojim ograncima ili poslovnim jedinicama u trećim državama, odnosno odbije ili ne dozvoli otvaranje ogranka ili poslovne jedinice u trećoj državi.”.

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 6. i 7.

Posle dosadašnjeg stava 5, koji postaje stav 7, dodaju se st. 8. do 10, koji glase:

„Organ iz stava 1. ovog člana uzima u obzir diskrecionu ocenu obveznika kod procenjivanja rizika iz stava 7. ovog člana, te može, ako oceni da je potrebno, na odgovarajući način revidirati tu procenu i adekvatnost i primenu unutrašnjih politika, akata, kontrola i procedura.

Organi iz stava 1. ovog člana i drugi organi nadležni za primenu ovog zakona moraju imati na raspolaganju odgovarajuće finansijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje njihovih poslova utvrđenih ovim zakonom. Ovi organi su dužni da obezbede da se za obavljanje tih poslova angažuju zaposleni visokog integriteta i odgovarajućeg znanja i iskustva, kao i da oni održavaju i postupaju u skladu sa najvišim profesionalnim standardima, uključujući propise i standarde o poverljivosti podataka, zaštiti podataka i sprečavanju sukoba interesa.

Organi iz stava 1. ovog člana nadležni za vršenje nadzora nad finansijskim institucijama mogu, u skladu s članom 112a ovog zakona i srazmerno njihovim potrebama, sa organima strane države nadležnim za vršenje tog nadzora, pored podataka iz tog člana, razmenjivati i sledeće podatke, informacije i dokumentaciju:

1) podatke iz prudencijalnog nadzora, u skladu s međunarodnim standardima koji se odnose na te finansijske institucije, kao što su podaci o

poslovanju finansijske institucije, njenom stvarnom vlasništvu i upravljanju, kao i o uslovima podobnosti za lica u tim institucijama (eng. *fit and properness*);

2) podatke koji se odnose na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao što su interne procedure i politike finansijske institucije u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, podaci o merama poznavanja i praćenja stranke, dosijeji stranaka, podaci o računima i transakcijama i uzorci iz nadzora nad tim institucijama koji se odnosi na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.”.

Član 28.

Posle člana 104. dodaju se nazivi čl. 104a i 104b i čl. 104a i 104b, koji glase:

„Odmeravanje mera i kazni i njihovo objavljivanje

Član 104a

Pri određivanju vrste i visine mera i kazni za povrede ovog zakona i podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona, organi iz člana 104. ovog zakona uzimaju u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući, ako je primenljivo:

- 1) težinu i trajanje povrede;
- 2) stepen odgovornosti fizičkog ili pravnog lica koje je odgovorno za tu povredu;
- 3) finansijsku snagu fizičkog ili pravnog lica koje je odgovorno za tu povredu, koje može uzeti u obzir ukupne prihode odgovornog pravnog ili fizičkog lica na godišnjem nivou;
- 4) korist pribavljenu tom povredom, ako je to moguće utvrditi;
- 5) gubitke ili štetu za treća lica koji su prouzrokovani tom povredom, ako je to moguće utvrditi;
- 6) stepen saradnje odgovornog fizičkog ili pravnog lica s nadležnim organom;
- 7) prethodne povrede ovog zakona ili drugih propisa u oblasti sprečavanja pranja novca, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje koje je izvršilo odgovorno fizičko ili pravno lice.

Odlučivanje nadzornog organa

Član 104b

Organ iz člana 104. stav 1. ovog zakona donosi rešenje o upravnoj stvari koja se odnosi na mere koje se preduzimaju u skladu sa ovim zakonom.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se voditi upravni spor, ali tužba protiv ovog rešenja ne može sprečiti ni odložiti njegovo izvršenje.

U upravnom sporu protiv rešenja iz stava 1. ovog člana sud može rešiti upravnu stvar za čije je rešavanje ovim zakonom utvrđena nadležnost nadzornog organa, osim u slučaju rešenja Narodne banke Srbije i Komisije za hartije od vrednosti u skladu sa odredbama posebnih zakona.

Prihodi od izrečenih novčanih kazni iz člana 104. st. 2. i 3. ovog zakona su prihodi budžeta Republike Srbije, osim prihoda od novčanih kazni koje su izrekle Narodna banka Srbije i Komisija za hartije od vrednosti koji predstavljaju prihode tih organa.”.

Član 29.

U članu 105. stav 1. reči: „iz člana 4. stav 1. tač. 13) i 14)” zamenjuju se rečima: „iz člana 4. stav 1. tač. 13), 14), 19) podtač. (1) i (2) i stava 4.”.

Član 30.

U članu 109a dodaju se st. 4. i 5, koji glase:

„Organi nadležni za vršenje nadzora nad obveznicima iz člana 4. st. 2. i 3. ovog zakona dužni su da preduzmu neophodne mere radi sprečavanja da lica koja su osuđena za krivična dela u relevantnim oblastima i njihovi saradnici budu članovi organa upravljanja ili stvarni vlasnici obveznika, ako je posebnim zakonom uređena mogućnost poslovanja tih obveznika u formi pravnog lica.

Pojam saradnika iz stava 4. ovog člana ima značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje računovodstvo.”.

Član 31.

U članu 110. stav 4. menja se i glasi:

„Ministarstvo nadležno za inspekcijski nadzor u oblasti trgovine vrši nadzor nad primenom ovog zakona od strane obveznika iz člana 4. stav 1. tač. 12) i 19) podtač. (3) i (4) ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.”.

Član 32.

U članu 113. u stavu 3. posle reči „poseban” dodaju se zapeta i reči „siguran, nezavisan”.

Dodaju se st. 4 i 5, koji glase:

„Obveznik je dužan da po prijavi iz stava 3. ovog člana postupa u skladu sa načelom poverljivosti i zaštite podataka o ličnosti, kao i da zaštiti zaposlenog koji je prijavio tu povredu od izloženosti pretnjama ili zastrašivanju, a posebno od nepovoljnih ili diskriminatornih mera u vezi s radnim odnosom. Na zaštitu tog zaposlenog primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita uzbunjivača.

Organ iz člana 104. ovog zakona je dužan da uspostavi pouzdan i efikasan mehanizam koji na siguran način omogućava podnošenje pritužbe zaposlenog zbog izloženosti situacijama navedenim u stavu 4. ovog člana.”.

Član 33.

U članu 115. posle stava 7. dodaje se novi stav 8, koji glasi:

„Narodna banka Srbije obveznicima iz st. 1-7. ovog člana izriče mere i kazne iz člana 104. ovog zakona za povrede ovog zakona i podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona, a u skladu s posebnim zakonima iz tih stavova može i preduzeti mere i izreći kazne iz tih zakona ako nisu obuhvaćene ovim zakonom.”.

Dosadašnji st. 8. i 9. postaju st. 9. i 10.

U dosadašnjem stavu 9, koji postaje stav 10. reči: „stava 8. ovog člana” zamenjuju se rečima „stava 9. ovog člana”.

Član 34.

U članu 115a posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Komisija za hartije od vrednosti obvezniku iz stava 1. ovog člana izriče mere i kazne i iz člana 104. ovog zakona za povrede ovog zakona i podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona, a u skladu s posebnim zakonom iz stava 1. ovog

člana može i preduzeti mere i izreći kazne iz tog zakona ako nisu obuhvaćene ovim zakonom.”.

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.”.

Član 35.

U članu 117. stav 1. tačka 2) menja se i glasi:

„2) ne obavesti Upravu o slučajevima kada u vezi sa transakcijom ili strankom postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, ili kada stranka traži savet u vezi sa pranjem novca ili finansiranjem terorizma, odnosno ne obavesti je u propisanim rokovima i na propisani način (član 47. st. 2 - 7.);”.

Tačka 8) menja se i glasi:

„8) podatke i dokumentaciju pribavljenu u skladu sa ovim zakonom ne čuva deset godina od dana okončanja poslovnog odnosa, izvršene transakcije, odnosno od poslednjeg pristupa sefu ili ulaska u igračnicu (član 95. st. 1. i 2.).”.

Član 36.

U članu 118. stav 1. tač. 13b) i 13v) menjaju se i glase:

„13b) ne proveri tačnost prikupljenih podataka o inicijatoru transakcije s digitalnom imovinom proverom identiteta tog lica na način propisan čl. 17 - 23. ovog zakona (član 15a st. 8. i 9.);

13v) ne sačini procedure za proveru potpunosti podataka iz člana 15a ovog zakona (član 15a stav 11.);”.

Tačka 51a) menja se i glasi:

„51a) podatke i dokumentaciju o ovlašćenom licu, zameniku ovlašćenog lica, stručnom osposobljavanju zaposlenih i izvršenim unutrašnjim kontrolama ne čuva pet godina od dana prestanka dužnosti ovlašćenog lica, izvršenog stručnog osposobljavanja ili izvršene unutrašnje kontrole (član 95. stav 3.);”.

Posle tačke 51a) dodaju se tač. 51b) i 51v), koje glase:

„51b) sa podacima iz člana 95. st. 1 - 3. ovog zakona postupa, odnosno ako te podatke čuva ili obrađuje na drugi način suprotno odredbama člana 95. st. 4. i 5. ovog zakona (član 95. st. 4. i 5.);

51v) ne dostavi uredno i bez odlaganja podatke na zahtev organa nadležnog za vršenje nadzora iz člana 104. ovog zakona, Uprave ili drugog nadležnog organa ili tu dostavu ne izvrši korišćenjem sigurnih načina komunikacije i tako da se obezbedi puna poverljivost zahteva nadležnog organa (član 95. stav 6.);”.

Član 37.

U članu 119. stav 1. tačka 18) reči: „pranja novca i finansiranja terorizma” zamenjuju se rečima: „pranja novca, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje”.

Član 38.

Posle člana 119. dodaju se naziv člana 119a i član 119a, koji glase:

„Povećanje visine novčanih kazni za privredne prestupe

Član 119a

Za privredne prestupe pravnih lica i odgovornih lica u tim pravnim licima iz čl. 117 - 119. ovog zakona može se izreći i viša novčana kazna od propisane u skladu sa članom 18. stav 2. Zakona o privrednim prestupima.”.

Član 39.

Član 120. menja se i glasi:

„Član 120.

Novčanom kaznom u iznosu od 150.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako izvrši neku od radnji iz člana 117. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 300.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako izvrši neku od radnji iz člana 118. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 60.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako izvrši neku od radnji iz člana 119. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako izvrši neku od radnji iz čl. 117. i 118. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje primi gotov novac na osnovu ugovora o zajmu ili ugovora o kupoprodaji nepokretnosti u iznosu od 10.000 evra ili više u dinarskoj protivvrednosti, bez obzira na to da li se radi o jednoj ili više međusobno povezanih gotovinskih transakcija ili jednom ili više ugovora u periodu od godinu dana (član 46. stav 2.).

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako nadležnom carinskom organu ne prijavi fizički prenosiva sredstva plaćanja u iznosu od 10.000 evra ili više u dinarima ili stranoj valuti koje prenosi preko državne granice (član 86. stav 1.).

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako prijava iz člana 86. ovog zakona ne sadrži sve propisane podatke (član 86. stav 2.).

Za prekršaj iz st. 1 - 7. ovog člana može se izreći i viša kazna od propisane u skladu sa članom 39. stav 4. Zakona o prekršajima.”.

Član 40.

U članu 121. u uvodnoj rečenici reči: „u iznosu od 10.000 do 150.000 dinara” zamenjuju se rečima: „u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara”.

Dodaje se stav 2, koji glasi:

„Za prekršaj iz stava 1. ovog člana može se izreći i viša kazna od propisane u skladu sa članom 39. stav 4. Zakona o prekršajima.”.

Član 41.

U članu 123. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Ako protiv odluke iz stava 1. ovog člana postoji pravo žalbe ili drugog pravnog sredstva, organ iz tog stava odmah objavljuje na svojoj internet prezentaciji tu informaciju i sve naknadne informacije o ishodu takve žalbe, odnosno drugog pravnog sredstva, kao i obaveštenje o svakoj odluci kojom se poništava prethodna odluka o izricanju mere i/ili kazne.”.

Dosadašnji st. 2 - 7. postaju st. 3 - 8.

Član 42.

Propisi doneti na osnovu Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Službeni glasnik RS”, br. 113/17, 91/19, 153/20, 92/23 i 94/24) uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Obveznik u smislu Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma („Službeni glasnik RS”, br. 113/17, 91/19, 153/20, 92/23 i 94/24) je dužan da svoja unutrašnja akta uskladi sa ovim zakonom u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 43.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim odredbe novoizmenjenog člana 81. stav 3. u članu 21. ovog zakona, koja se primenjuje od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.